# JÁN MAZÁK
# FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2010. október 28.[1]

1. Az Európai Közösségek Bizottsága az EK 226. cikk (jelenleg az EUMSZ 258. cikk) alapján benyújtott jelen keresetével[2] annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Máltai Köztársaság – mivel nem helyezte használaton kívül a hajókon rendszeresített, nem kritikus alkalmazású halont tartalmazó tűzvédelmi rendszereket és tűzoltó készülékeket, illetve nem nyerte vissza ezt a halont – nem teljesítette az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, 2000. június 29-i 2037/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[3] 4. cikke (4) bekezdésének v) pontjából, valamint 16. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2. A Máltai Köztársaság a 2037/2000 rendelet vonatkozó rendelkezéseinek, és különösen az említett rendelet VII. mellékletében szereplő „halonok kritikus alkalmazása olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak a meglévő teherhajókon" kifejezés eltérő értelmezésére támaszkodva arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság keresete nem volt megalapozott, és azt el kellett volna utasítani.

## Jogi háttér

3. A 2037/2000 rendelet egymást követő rendeletek láncolatának részét képezi,[4] amelyek útján a Közösség teljesítette az általa aláírt,[5] az ózonréteg védelméről szóló bécsi egyezmény[6] valamint az ózonréteget lebontó anyagokról szóló montreali jegyzőkönyv[7] szerinti kötelezettségeit. Annak ellenére, hogy az említett rendelet már nem hatályos, mivel 2010. január 1-jétől hatályon kívül helyezte és felváltotta az ózonréteget lebontó anyagokról

1 – Eredeti nyelv: francia.

2 – A jelen ügyben a pert megelőző eljárást illetően elegendő annak megállapítása, hogy az az EK 226. cikknek megfelelően zajlott le. A Bíróság előtt nem hangzott el egyetlen, az eljárás e szakaszának jogszerűségét kétségbe vonó érv sem.

3 – HL L 244, 1. o.

4 – A 2037/2000 rendeletet megelőzte az ózonréteget lebontó egyes fluorozott-klórozott szénhidrogénekről és halonokról szóló, 1988. október 14-i 3322/88/EGK tanácsi rendelet (HL L 297., 1. o.), az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, 1991. március 4-i 594/91/EGK tanácsi rendelet (HL L 67., 1. o.), valamint az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, 1994. december 15-i 3093/94/EK tanácsi rendelet (HL L 333., 1. o.).

5 – Az ózonréteg védelméről szóló bécsi egyezmény és az ózonréteget lebontó anyagokról szóló montreali jegyzőkönyv megkötéséről szóló, 1988. október 14-i tanácsi határozat. (HL L 297., 8. o.).

6 – HL 1988. L 297., 10. o.

7 – HL 1988. L 297., 21. o.

szóló, 2009. szeptember 16-i 1005/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet,[8] a jelen ügy szempontjából releváns időszakban e rendelet alkalmazandó.

4. A 2037/2000 rendelet „A szabályozott anyagok forgalomba hozatalának és felhasználásának szabályozása" című 4. cikkének (1) bekezdésében kimondja bizonyos szabályozott anyagok forgalomba hozatalának és felhasználásának általános tilalmát, amelyek között szerepelnek a halonok.

5. A 2037/2000 rendelet 4. cikkének (4) és (5) bekezdése kivételeket állapít meg a szóban forgó tilalom alól. A halont tartalmazó tűzvédelmi rendszereket és tűzoltó készülékeket illetően, amelyek a jelen ügyben jelentőséggel bírnak, a 4. cikk (4) bekezdésének v) pontja időben korlátozott kivételt határoz meg. E rendelkezés szövege a következő:

„A VII. mellékletben felsorolt felhasználások kivételével a halont tartalmazó tűzvédelmi berendezéseket és tűzoltó készülékeket 2003. december 31-ig használaton kívül kell helyezni, és a halont a 16. cikknek megfelelően vissza kell nyerni."

6. A 2037/2000 rendeletnek a halonok kritikus alkalmazására vonatkozó VII. melléklete, amely eltérést enged a halonok forgalomba hozatalának és felhasználásának általános tilalma alóli kivételek időben történő korlátozásának elve alól tűzvédelmi berendezések és tűzoltó készülékek esetén, a következőképpen rendelkezik:

„A halon 1301 felhasználása:

[…]

– olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak a katonai és olaj-, gáz- és vegyipari ágazatban, valamint meglévő teherhajókon,

[…]

A halon 2402 felhasználása kizárólag Ciprus, a Cseh Köztársaság, Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Magyarország, Málta, Szlovákia és Szlovénia területén:

[…]

8 – HL L 286., 1. o.

– olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak a katonai és olaj-, gáz- és vegyipari ágazatban, valamint meglévő teherhajókon,

[…]”.

7. A 2037/2000 rendelet 16. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Azokat a szabályozott anyagokat, amelyek:

[…]

– tűzvédelmi rendszerekben és tűzoltó készülékekben

találhatók, a Felek által jóváhagyott eljárással vagy bármely egyéb, környezetvédelmi szempontból elfogadható megsemmisítési technológiával történő megsemmisítés vagy újrahasznosítás, illetve regenerálás céljából vissza kell nyerni a berendezés karbantartása vagy javítása során, illetve a berendezés leszerelése vagy ártalmatlanítása előtt.”

8. A Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány[9] 2. cikke úgy rendelkezik, hogy „[a] csatlakozás időpontjától kezdődően az eredeti szerződések rendelkezései és az intézmények, valamint az Európai Központi Bank által a csatlakozást megelőzően elfogadott jogi aktusok az új tagállamok számára kötelezőek, és az említett szerződésekben, illetve az ebben az okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandók ezekben az államokban.”

9. Mivel az említett csatlakozási okmány a 2037/2000 rendelet Máltai Köztársaság tekintetében történő alkalmazását illetően nem rendelkezett semmiféle átmeneti intézkedésről, az említett rendelet értelmében a Máltai Köztársaságot terhelő kötelezettségek, amelyek között szerepel a halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek használaton kívül helyezésének és a halon kinyerésének kötelezettsége is, 2004. május 1-jétől hatályosak.

**Értékelés**

10. Bár a jelen ügy nem az első olyan keresete a Bizottságnak, amelyet a 2037/2000

9 – HL 2003. L 236., 33. o.

rendeletre alapozott,[10] ez az első eset, amikor az állítólagos kötelezettségszegés a halonok forgalomba hozatalának és felhasználásának a 2037/2000 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében előírt általános tilalma, pontosabban a halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek – a Máltai Köztársaság esetében 2004. május 1-jét megelőző – használaton kívül helyezésére és a halon kinyerésére vonatkozó, a 2037/2000 rendelet 4. cikke (4) bekezdésének v) pontjából eredő kötelezettség megsértésében áll.

11. Mint már a 2037/2000 rendelet bemutatásánál rámutattam, a 4. cikke (4) bekezdésének v) pontja a halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek javára egy időben korlátozott kivételt határoz meg a halonok forgalomba hozatalának és felhasználásának általános tilalma alól. Ugyanakkor az említett rendelkezés maga előírja, hogy az időbeli korlátozást nem kell alkalmazni a halonok 2037/2000 rendelet VII. mellékletében felsorolt felhasználásai esetében. Ez azt jelenti, hogy a halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek használata megengedett a részhatáridőt, azaz a Máltai Köztársaság esetében 2004. május 1-jét követően is, ha a halon felhasználása a 2037/2000 rendelet VII. melléklete értelmében kritikus alkalmazásnak tekinthető.

12. Az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban a Bizottság feladata az állítólagos kötelezettségszegés fennállásának bizonyítása és az e kötelezettségszegés fennállásának Bíróság általi vizsgálatához szükséges tények Bíróság előtt történő előadása, anélkül, hogy a Bizottság bármely vélelemre alapíthatná keresetét.[11] Ebből következik, hogy a jelen ügyben annak érdekében, hogy a Bizottság keresete sikeres legyen, köteles bizonyítani először, hogy a máltai lobogó alatt közlekedő hajók 2004. május 1-jét követően halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerekkel és tűzoltó készülékekkel voltak felszerelve, és másodszor, hogy nincs szó a 2037/2000 rendelet VII. melléklete, különösen a hivatkozott VII. mellékletben a halon 1301-re vonatkozó redelkezések harmadik francia bekezdése, valamint a halon 2402-re vonatkozó rendelkezések harmadik francia bekezdése értelmében a halonok kritikus alkalmazásáról olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak a meglévő teherhajókon.

10 – A Bizottság összesen hét, a 2037/2000 rendeletre alapozott keresetet nyújtott be. Ezek közül kettőt visszavont (a Bíróság elnökének a C-425/05. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2006. augusztus 8-án hozott végzése, valamint a C-490/07. sz., Bizottság kontra Ciprus ügyben 2008. augusztus 4-én hozott végzése), a másik ötben a Bíróság ítéletet hozott (C-406/03. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2004. október 26-án hozott ítélet; C-214/04. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2005. július 7-én hozott ítélet; C-79/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2005. július 14-én hozott ítélet; C-390/05. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2006. december 14-én hozott ítélet, valamint a C-522/06. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2008. április 3-án hozott ítélet).

11 – Lásd különösen a C-37/09. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2010. június 10-én hozott ítélet 28. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

13. Ami a máltai lobogó alatt közlekedő, halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerekkel és tűzoltó készülékekkel felszerelt hajókat illeti, a Máltai Köztársaság és a Bizottság egyetért abban, hogy a Máltai Köztársaságnak címzett indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor néhány máltai lobogó alatt közelekedő hajó halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerekkel és tűzoltó készülékekkel volt felszerelve.

14. A felek között azonban nézeteltérés van abban a kérdésben, hogy a halon ezen hajókon történő alkalmazása tekinthető-e nem kritikus alkalmazásnak, amely azt vonná maga után, hogy a hajókon lévő tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek alkalmazása nem felelt meg a 2037/2000 rendelet követelményeinek, vagy inkább a halonok kritikus alkalmazásáról van szó olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak, a 2037/2000 rendelet VII. melléklete értelmében, ami azt jelentené, hogy a hajókon lévő tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek alkalmazása megfelel az említett rendeletnek.

15. A meglévő teherhajókat illetően a Bizottság úgy véli, hogy a 2037/2000 rendelet hatályba lépése óta csak két olyan helyzet létezik, amely halonok kritikus alkalmazásának tekinthető „olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak", úgymint, először, a kőolajtartályok védelme, és másodszor, a lisztnek a hajóhombárba vagy a hajóhombárból történő automatikus szivattyúzásával kapcsolatban használt berendezés védelme. A Bizottság szerint a védelem ilyen helyzetekben annak érdekében szükséges, hogy elkerüljék a robbanásokat a nyersolajat vagy finomított olajtermékeket szállító tartályhajókon, vagy a lisztet szállító hajókon azokat, amelyeket a lisztpor felhalmozódása okozhat.

16. A Máltai Köztársaság elismerte, hogy néhány, a máltai lobogó alatt közelekedő, halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerekkel és tűzoltó készülékekkel felszerelt hajó tekintetében nem ilyen eset áll fenn. Azt állítja azonban, hogy a szóban forgó hajók esetében mégis a halon kritikus alkalmazásáról van szó „olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak". A Máltai Köztársaság ezért nem ért egyet azzal az értelmezéssel, amelyet a Bizottság alakított ki „a halon kritikus alkalmazása olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak a meglévő teherhajókon" megfogalmazásról.

17. A Máltai Köztársaság szerint a Bizottság értelmezése a 2037/2000 rendelet VII. mellékletében a halon 1301-re vonatkozó harmadik francia bekezdés és a halon 2042-re vonatkozó harmadik francia bekezdés hatályának önkényes és igazolhatatlan korlátozását képezné. Véleménye szerint a halon

1301 és 2402 alkalmazását a belső égésű motorokat, olajtüzelésű kazánokat vagy olajjal táplált egységeket és generátorokat tartalmazó gépterekben, rakományszivattyú-terekben és egyéb hasonló terekben az 1994. október 1-je előtt épített hajókon szintén kritikus alkalmazásnak kell tekinteni a 2037/2000 rendelet VII. mellékletének szóban forgó rendelkezései értelmében. A Máltai Köztársaság azt állítja, hogy a máltai lobogó alatt közelekedő, halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerekkel és tűzoltó készülékekkel felszerelt összes hajó esetében a halon ilyen értelmezésnek megfelelő alkalmazásáról van szó.

18. A Bizottság a maga részéről a „védelmére" kifejezésre hivatkozik, amely a 2037/2000 rendelet VII. mellékletében a halon 1301-re vonatkozó harmadik francia bekezdésben és a halon 2042-re vonatkozó harmadik francia bekezdésben a vitatott megfogalmazásban szerepel.

19. A „védelem" fogalom meghatározása alapján, amely szerint az „a halon idő előtti felszabadulása egy emberek tartózkodási helyéül szolgáló, potenciálisan gyúlékony és veszélyes helyen bekövetkező tűz- vagy robbanásveszélyre válaszul, amely olyan koncentrációban jelentkezik, hogy a helyi légtömeg már nem képes elbírni az égési folyamatot", a Bizottság arra hivatkozik, hogy a halon 1301 és 2402 felhasználása teherhajókon csak akkor tekinthető kritikus alkalmazásnak, ha ezeket a halonokat tűzvédelmi berendezésben alkalmazzák olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak, azaz olyan berendezésben alkalmazzák, amely a halon felszabadulását szolgálja az egyébként gyúlékony vagy robbanásveszélyes légtömeg égési folyamata vagy robbanása kezdete előtt, vagy azok megelőzésére. Minden olyan berendezés, amely halon felszabadulását szolgálja tűzérzékelés esetén, tűzoltó berendezés, és nem tűzvédelmi berendezés, és így nem tartozik a halon teherhajókon történő kritikus alkalmazásának fogalma alá.

20. A Bizottság arra hivatkozik, hogy még ha a Máltai Köztársaság azt is állította ellenkérelmében, hogy a halonok máltai lobogó alatt közlekedő hajókon történő alkalmazása kifejezetten emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyek „védelmére" irányul, az indoklással ellátott véleményre válaszul a Máltai Köztársaság úgy nyilatkozott, hogy a halont „tűzoltó rendszerek" részeként használta.

21. E tekintetben a Máltai Köztársaság azt feleli, hogy a Bizottság által a védelem és az oltás között tett különbség mesterkélt és bonyolult, tekintettel arra, hogy a védelem folyamata alapvetően magában foglalja az oltás folyamatát, különösen amennyiben ugyanazt a szerkezetet használják. A védelem valójában

elkerülhetetlen és természetes eredménye az oltásnak, amikor halonok alkalmazására kerül sor.

22. A fentiek összességéből az következik, hogy a döntő kérdés az, hogy a Bizottság jogilag megkövetelt módon bizonyította-e, hogy a halon kritikus alkalmazása olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak a meglévő teherhajókon a 2037/2000 rendelet VII. mellékletében a halon 1301-re vonatkozó harmadik francia bekezdés és a halon 2042-re vonatkozó harmadik francia bekezdés értelmében csak az olajszállító tartályhajók védelmére és a lisztnek a hajóhombárba vagy a hajóhombárból történő automatikus szivattyúzásával kapcsolatban használt berendezés védelmére vonatkozik, és hogy ellentétben egy tűzvédelmi berendezés alkalmazásával, egy tűzoltó rendszer alkalmazása nem tartozik az említett rendelkezések hatálya alá. Ha ez a helyzet, ez azt jelentené, hogy a Máltai Köztársaság valóban elkövette a neki felrótt kötelezettségszegést, mivel maga ismeri el, hogy a máltai lobogó alatt közlekedő, halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerekkel és tűzoltó készülékekkel felszerelt hajók között vannak olyan teherhajók, amelyek nem olajszállító tartályhajók, és amelyek nem a lisztnek a hajóhombárba vagy a hajóhombárból történő automatikus szivattyúzásával kapcsolatban használt berendezés védelmére alkalmaznak halont.

23. Meg kell állapítani, hogy a Bizottság megközelítése „a halon kritikus alkalmazása olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak a meglévő teherhajókon" megfogalmazás értelmét illetően a 2037/2000 rendelet hatályba lépése óta nem változott. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a Bizottság álláspontja helyes.

24. A Bizottság „a halon kritikus alkalmazása olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak a meglévő teherhajókon" megfogalmazás értelmezésének alátámasztására a teherhajók ágazatában követett gyakorlatra hivatkozik, amely szerint a halont szokás szerint nem védelmi célból helyezték el a teherhajókon, két sajátos eset, úgymint az olajszállító tartályhajók védelme és a lisztnek a hajóhombárba vagy a hajóhombárból történő automatikus szivattyúzásával kapcsolatban használt berendezés védelme kivételével.

25. Mindamellett meg kell állapítani, hogy a Bizottság még halvány bizonyítékot, például statisztikai adatokat vagy szakvéleményeket sem mutatott be, amelyek alkalmasak annak bizonyítására, hogy valóban ez a helyzet áll fenn a teherhajók ágazatában. Kizárólag a teherhajók ágazatában követett gyakorlatra hivatkozott, anélkül azonban, hogy kifejtette

volna, hogyan és mely tagállamokban vizsgálta egy ilyen gyakorlat létezését.[12]

26. Annak érdekében, hogy a Bíróság érdemben dönteni tudjon először is a Bizottság azon állításának megalapozottságáról, amely szerint a halont a meglévő teherhajókon olyan, emberek tartózkodási helyéül szolgáló helyeknek a védelmére, ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak, csak az olajszállító tartályhajók és a lisztnek a hajóhombárba vagy a hajóhombárból történő automatikus szivattyúzásával kapcsolatban használt berendezéssel ellátott teherhajók esetében alkalmazzák, és másodszor annak megalapozottságáról, hogy a tűzoltó berendezések nem tartoznak a 2037/2000 rendelet VII. mellékletében a halon 1301-re vonatkozó harmadik francia bekezdés és a halon 2042-re vonatkozó harmadik francia bekezdés hatálya alá, a Bíróságnak műszaki ismeretekre lenne szüksége, amelyekkel azonban nem rendelkezik.[13]

27. Úgy vélem, hogy a Bizottság által szolgáltatott műszaki bizonyítékok hiányában a Bíróság nem tud állást foglalni a Bizottság állításáról, annál is kevésbé, mivel az érintett tagállam a védelmét inkább műszaki jellegű, mintsem jogi érvekre alapította.

28. Következésképpen a Bírósághoz benyújtott iratok nem teszik lehetővé annak megítélését, hogy a Bizottság keresete megalapozott-e.

29. Ez azt jelenti, hogy a Bizottság a jelen ügyben nem teljesítette a bizonyítás terén fennálló kötelezettségeit, ennélfogva nem bizonyította a Máltai Köztársaságnak felrótt kötelezettségszegést.

30. A fentiekre tekintettel úgy vélem, hogy a Bizottság keresetét el kell utasítani.

12 – E tekintetben el kell ismerni a Máltai Köztársaság érvének bizonyos helytállóságát, még ha a Bizottság ténylegesen bizonyítani is tudná empirikus tényekkel, hogy a teherhajók „nagy többsége" kizárólag a két említett esetben alkalmaz halont, ebből még nem következne az, hogy a VII. mellékletben szereplő vitatott kifejezés csak az említett helyzetekre vonatkozik.

13 – E tekintetben hozzáteszem, hogy még ha az érintett bíróság rendelkezik is a szükséges műszaki ismeretekkel, ami nem zárható ki, nem folyamodhat ezekhez egy ügy eldöntése céljából, tekintettel arra, hogy szerepe az ügyeknek a jogi ismeretei, és nem – egy jogvita tárgyával kapcsolatos területen esetlegesen meglévő – műszaki ismeretei felhasználásával történő eldöntése.

**Végkövetkeztetések**

31. Mindezek alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a következőképpen határozzon:

1) A Bíróság a keresetet elutasítja.

2) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.